

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

2006

5. volební období

výbor pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu

Z á p i s

6. schůze
výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu,
konaná dne 17. ledna 2007 od 9.00 hod.
v místnosti č. 106/1. patro v budově Poslanecké sněmovny Parlamentu,
Sněmovní 4, Praha 1

L e d e n

Z jednání výboru nebyl omluven žádný poslanec.

Jednání řídil předseda výboru.

Přítomni dle prezenční listiny.

Hlasování probíhá hlasovacím zařízením.

9.00 hod

bod 1. - sdělení předsedy

1. přijato usnesení k volbě členů podvýboru pro heraldiku a vexilologii:

Výbor pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu volí poslankyni Markovou a poslance Kasala členy podvýboru - 1. hlas.- 13(všichni) pro

2. přijato usnesení k rezignaci na člena podvýboru pro vědu a VŠ :

Výbor pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu bere na vědomí rezignaci posl. Markové na členství v podvýboru - 2. hlas. - 11,0,2

3. přijato usnesení k heraldice - 3. hlas. - 13(všichni) pro

4. poslanci byli upozorněni na to, že odpadá odpolední návštěva Akademie věd

5. ve dnech 31. ledna až 5. února je v ČR návštěva z Vietnamského parlamentu - výbor pro vědu, technologii a životní prostředí. Výbor je žádán, zda-li by buď ve čtvrtek 1. února nebo v pátek 2. února mohl tuto návštěvu přijmout.

Poslanci se dohodli na jednání dne 1. února od 16:00 hod.

9.30 hod.

k bodu 2. - Senátní návrh zákona o Ústavu paměti národa a o změně některých zákonů (tisk 15)

- všichni obdrželi mailem připomínky Senátu k vládnímu stanovisku

bod odůvodnil senátor Jehlička

zpravodajskou zprávu přednesl posl. Novotný

obecná rozprava:

- posl. Jandák - paměť národa nezačíná v roce 1948, ale v roce 1938, pozastavoval se nad tím, že připomínky nebyly zapracovány do návrhu a uvedl stanovisko poslanců ČSSD, že pokud nebude tento posun do návrhu zapracován, nebudou pro tisk hlasovat. Uvedl, že na Slovensku toto zapracováno je.

- posl. Pleva - vysvětlil, že i když byly připomínky vzneseny v 1. čtení, nemohl být tisk změněn, toto je možné buď na výboru nebo ve 2. čtení. Pokud jde o rok 1968 souhlasí s posl. Jandákem

- posl. Novotný - Argumenty pro přijetí zákona:

Kvalitnější správa archivních materiálů, včetně zjednodušen přístupů badatelské veřejnosti k nim.

1. Tím že se převedou fondy od jiných subjektů (Vězeňská služba, Vojenská kontrarozvědka, UZSI) může se žadatel dostat ke všem souvisejícím materiálům provenience Stb, aniž by musel žádat podle dvou odlišných zákonů: 499/2004 a 107/2002, případně u různých institucí
2. Současní správci fondů mnohdy nespravují (nespravovali) materiál v souladu s hlavními archivními principy (pregnantní porušování provenienčního principu v bývalém archivu MV ČR, scelování fondů podle principu pertinence), na straně druhé byly z ucelených fondů vytrhávány archivní jednotky a zařazovány, popř. delimitovány jinam (existovala delimitační dohoda, podle které byly takto odevzdány archiválie z archivu MV ČR na Úřad pro zahraniční styky a informace)
3. Bude zajištěna správa archivních materiálů zaměstnanci s odpovídajícími odbornými a morálními předpoklady - nebude již do budoucna možné, aby přístup k materiálům někdejší Stb měli její někdejší pracovníci v nejvyšších funkcích (JUDr. Pavel Pekárek, vnitřní oddělení archiv MV)
4. Jedná se o středoevropský precedens, kde je možno se podívat k zahraničním kolegům, např. do Německa, Polska a na Slovensko, kde podobné instituce již fungují. UPN se stane partnerem zahraničních institucí podobného zaměření, které dnes hledají v ČR instituci podobného druhu pro mezinárodní spolupráci
5. Zlepšení historického výzkumu a reflexe totalitního období našich dějin, které napomohou k vyrovnání se s minulostí (aktivita současných institucí věnující se problematice soudobých dějin není optimální).. morální dopad na současnou společnost
6. Zkvalitněním přístupu k archivním fondům se prostřednictvím tisku a dalších médií bude možno odstartovat diskusi napříč celou společností o ožehavých a frustrujících obdobích našich dějin. Zabrání se tak relativizaci a bagatelizaci totalitního období našich dějin, což umožní nalezení mravní odpovědnosti společnosti za vlastní minulost.
7. K informacím z provenience bezpečnostních složek minulého režimu bude mít přístup mnohem širší okruh osob z odborné i laické veřejnosti, aniž by došlo překročení zákonného rámce jejich poskytování (podle zákona 499/2004)
8. Dojde ke komplexnějšímu odbornému, vědeckému přístupu ve výzkumu moderních a soudobých dějin - UPN jako instituce jež bude držitelem i odborným zpracovatelem a uživatelem archivního materiálu, sehraje zásadní roli ve historickém výzkumu témat moderních dějin a informování veřejnosti
9. Vzdělávací a osvětová funkce - vznikne možnost pro vzdělávací instituce všeho druhu, aby díky zpřístupnění archivu mohly provádět osvětu a výchovu (exkurze, interaktivní formy výuky, možnost zpracovat v rámcových vzdělávacích programech atd.)
10. Zkvalitněním přístupu k archivním fondům selepší jeho dostupnost a využitelnost pro soudní řízení popř. pro lustrační proces atd. (důkazní materiál)
11. Dojde konečně k naplnění zpřístupňování legislativy (140/1996 resp. 107/2002 Sb.) beze zbytku, nebude možno nadále zabraňovat zpřístupňování v rámci

platné legislativy a díky větší transparentnosti bude možné celý proces zpřístupňování zkvalitnit (nebude již např. možné, aby po několik let zůstaly prakticky neznámy fondy správy sledování a správy zpravodajské techniky - Dr. Votočková je ponechala stranou standardně zpracovávaného archivního materiálu).

12. Lustrace pro potřeby bezpečnostních služeb a dalších úřadů (NBÚ) - bezproblémové pokračování

13. Díky oddělení UPN (s archivním materiálem) od původce materiálu ministerstva vnitra se předejde možnému riziku ovlivňování činností, které má UPN vykonávat jako nezávislá instituce, bude tak zajištěna politická nezávislost UPN.

14. Ochrana utajovaných skutečností - režim ochrany utajovaných informací bude beze zbytku zajištěn v souladu se zákonem o ochraně utajovaných skutečností 412/2005

15. UPN bude otevřená veřejnoprávní instituce, prezentující široce výsledky svého výzkumu.

16. Vyšetřování zločinů komunismu nebude ochromeno, část UDV provádějící vyšetřování zůstane v běhu v rámci Policie ČR.

- posl. Grebeníček - provedl rozbor návrhu z odborného hlediska, nesouhlasí s ním, obává se, že bude mít za následek zánik Ústavu pro soudobé dějiny

- posl. Šojdrová - vyjádřila poděkování předkladatelům, respektuje názor odborníků, ale archiváři jí neadresovali žádné připomínky, Slovensko bylo v jiné situaci než ČR v roce 1938

- posl. Bratský - nejedná se o kriminalizaci dějin, jde o nový styl práce, má zájem o uspořádání semináře v této věci

- seminář měl pořádat dnes odpoledne posl. Bublan, ale kvůli mimořádné schůzi byl odložen na 24. 1. 2007 od 14.00 hod - Sněmovní 1 místnost č. 205.

- nám. Zajíček - (MV) - přednesl stanovisko MV a Archivní rady

1. za MV - jde o komplexní normu, v současné době je většina materiálů v archivních fondech MV - je snaha o získání dokumentů i z BIS a dalších orgánů, MV důsledně hlídá, aby nic nebylo zničeno

2. za Vědeckou archivní radu (nám. Zajíček je z titulu své funkce jejím předsedou)
- konstatoval, že vznik zákona vítá, ale uvědomuje si, že nejde o metodu jedné instituce, ale o nový přístup k materiálům - pro všechny badatele rovné. Mají ale legislativně technické připomínky, které zašlou výboru (nám. Zajíček obdržel e-mailové adresy na výbor k zasílání pozměňovacích návrhů)

- posl. Jandák - děkuje nám. Zajíčkově

- posl. Ohlídal - nesouhlasí s posl. Šojdrovou ve věci jejího názoru na Slovensko

podrobná rozprava

- posl. Novotný - dodá písemně pozměňovací návrhy

Pozměňovací návrhy poslance Novotného k návrhu zákona o ÚPN sněmovní tisk č. 15

1. preambule odst. 3. se vypustí slova „částečně spojeny s ideologií komunismu“ a doplní se: „jsou duchovně spojeny s ideologií a praxí komunismu.“
2. preambule odst. 3. se za slova „proti mezinárodnímu terorismu“ doplní slova: „nejrůznějšího ideového původu.“
3. preambule odst. 5. se za slova „doprovázený justičními zločiny“ doplní slova: „zločiny proti lidskosti.“
4. v části Úkoly Ústavu, odst. e se doplní za slova: „pronásledování i odporu“ slova: „a dále zajišťuje převod a uchování dokumentů v elektronické formě pro jejich dlouhodobé využití a archivaci.“
5. v §12 se doplňuje další odstavec, který zní: „Ústav je povinen převádět archiválie získané nebo nově vzniklé do elektronické podoby a vytvářet archiv na elektronických médiích za účelem jejich dlouhodobého uchování. Ústav je povinen dokončit elektronizaci všech vlastněných archiválií do 31.12.2011 v souladu se zákonem o archivnictví, přičemž je nutné zajistit u vybraných archiválií jejich utajení v souladu s §14 i v elektronické formě. Nově získané nebo vytvořené archiválie je Ústav povinen do šesti měsíců od jejich získání převést do elektronické podoby, pokud tak již nebyly vytvořeny nebo získány.“
6. v důvodové zprávě bod 6. odst. 2. se za slova „30 mil. Kč ročně“ doplní věta: „v dlouhodobém horizontu je nutné předpokládat náklady na elektronizaci archiválií tak, aby všechny důležité archiválie byly uchovány do budoucna.“
7. II. Zvláštní část k §3 odst.4. za slova struktur EU doplnit větu: „Neméně důležitým úkolem Ústavu je zpracování archiválií do elektronické podoby, aby byla zajištěna jejich dlouhodobá archivace při nezměněném obsahu.“
8. k § 12 se za odst. 1. doplní věta : „v souladu se zákonem o archivaci nový návrh zákona ukládá Ústavu povinnost převádět a vytvářet archiv v elektronické podobě pro jeho zachování do budoucna, pro efektivnější správu a výměnu dat mezi orgány státní správy.“
9. Platné znění novelizovaných částí zákonů s vyznačením navrhovaných změn. V § 10 odst.2 se za slova „písemné odpovědi“ doplňují slova : „nebo elektronickou formou.“
10. v § 2 vymezení pojmů, v odst. b v 1. větě za slova „ České socialistické republiky“ doplňují slova : „mimo civilně správního úseku a státních archivů.“

- posl. Pleva předložil pozměňovací návrhy:

1. V § 1 odst 2, věta první zní: „Posláním Ústavu je zkoumání a nestranné hodnocení období komunistické totalitní moci, šíření výsledků této činnosti a zpřístupňování dobových dokumentů s cílem působit k vyrovnání se národa s komunistickým režimem¹⁾.“

¹⁾ Zákon č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a odporu proti němu.

2. Do § 3 se vkládá nové písmeno k), které zní: „k) předkládá vládě a Senátu výroční zprávu o své činnosti.“. Stávající písmeno k) se označí jako písmeno l).
3. § 4 až 8 se zrušují.
4. V § 9 odstavec 1 se za slovo „ředitel“ vkládají slova: „jmenovaný vládou na návrh Senátu“
5. V § 9 odst.1 se písmena a) a b) zrušují.
6. Do § 9 se vkládá nový odst. 4, který zní: „(4) Ředitele lze odvolat z funkce pouze se souhlasem Senátu.“
7. V § 13 odst.3. se slova: „Rada Ústavu je oprávněna“ nahrazují slovy : „Ředitel Ústavu je oprávněn“.
8. V § 14 se na konci odst. 1 tečka nahrazuje čárkou a vkládají se slova: „pokud tomu nebrání oprávněný zájem státu. Rozsah předaných fondů stanoví vláda svým nařízením.“
9. V § 14 odst. 4 zní: „(4) O návrzích podle odstavce 3 rozhodne Ředitel do jednoho roku ode dne jejich podání Ústavu. Ředitel přitom není vázán návrhem povinného orgánu na dobu trvání nepřístupnosti předávaných dokumentů. O jednání ve věcech, ve kterých je návrhu povinného orgánu vyhověno, je Ředitel povinen zachovávat mlčenlivost. O zproštění povinnosti mlčenlivosti Ředitele v těchto případech rozhoduje vláda.“
10. Části pátá až jedenáctá se zrušují.
11. § 26 zní: „ Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2008.“

- posl. Bratský - má zájem na spolupráci s výborem pro bezpečnost na pořádání semináře - předs. Bartoš jej na základě souhlasu výboru pověřuje spoluprací na pořádání semináře k tomuto tisku

- poslanci se shodli na tom, že do 14 dnů shromáždí pozměňovací návrhy, 21. února návrh projedná podvýbor pro kulturu a potom výbor

- v podrobné rozpravě hlasováno o usnesení, kterým se bod přerušuje do 28. února - 4. hlas. - 15,0,1

3. Různé

- bod nenaplněn

4. Schválení termínu a programu příští schůze

schválena pozvánka 8. schůze s tím, že výbor pověřuje svého předsedu posl. Bartoše, aby ještě do programu zařadil body, které budou přikázány na schůzi Poslanecké sněmovny k projednání výboru - 5. hlas. - 13,0,3

Olga Zubová v. r.
ověřovatelka
výboru pro vědu, vzdělání,
kulturu, mládež a tělovýchovu

Walter Bartoš v. r.
předseda
výboru pro vědu, vzdělání,
kulturu, mládež a tělovýchovu